

אֶלְדָּנֹת

לְעֵלְמֵנוּ עֵבֶת

פְּלֵשֶׁת וְאַרְצָא

כ"ס"ז, אֲדִיּוֹן קי"ט

הַבְּחִין הַקְּבֵרְנִיט בְּתַכּוּנָה בְּלִתי רְגִילָה עַל הַחוּף. אֲנָשִׁים הִתְרוֹצְצוּ כַּמְטֶרְפִים, תוֹךְ הַשְּׁמַעַת צְעָקוֹת וּקְרִיאוֹת לְעוֹרָה, אַחֲרִים עָלוּ עַל הַגְּגוֹת מִתוֹךְ פֶּחַד וַיֵּאוּשׁ. חִילִים חֲמוּשִׁים הִסְתוּבְּבוּ בְּרַחוּבוֹת, כְּאִלוּ מִחֶפְשִׁים הֵם דָּבַר מֶה שֶׁנֶּעֱלַם. פֶּחַד גָּדוֹל נָפַל עַל הַקְּבֵרְנִיט וְעַל הַנוֹסְעִים. הַקְּבֵרְנִיט הַחֲלִיט לֹא לְהַכְנִיט אֶת הַסְּפִינָה לְנִמְל, כֹּל עוֹד לֹא יַחְזְרוּ הַחַיִּים בְּעִיר לְמַסְלוֹלִם. וְכֹאשֶׁר רָאָה שְׂאִין כֹּל שְׁנוּי, הַחֲלִיט לְנִסֵּעַ הִלָּאָה מִבְּלִי לְהַכְנִס לְעִיר כָּלֵל. אוּלָם רַבִּי אַבְרָהָם לֹא הִסְפִּים לְהַחֲלִטֵת הַקְּבֵרְנִיט, הוּא הִלָּא בָּא לְקוֹשְׁטָא בְּשְׁלִיחוֹת, וְכִיצַד יַעֲבֹר עַל עִיר זֹו מִבְּלִי שְׁיִמְלֵא אֶת שְׁלִיחוֹתוֹ?

בְּקֶשׁ רַבִּי אַבְרָהָם מִהַקְּבֵרְנִיט שְׂיִוְרִיד אוֹתוֹ בְּסִירָה קְטַנָּה, בְּלוּיֵת מְלַח, וַיֵּאֲפֹשֶׁר לוֹ לְהִגִּיעַ לְחוּף לְבַדּוֹ. וְאַחֵר כִּן יוֹכַל הַמֶּלֶךְ לְחַזֵּר לְסַפִּינָה, שֶׁמִּצְדּוֹ יִכּוֹלֵה לְהַמְשִׁיךְ לְהַפְּלִיג, אִם הַקְּבֵרְנִיט חוֹשֵׁשׁ מִמִּצַּב הַבְּטָחוֹן בְּעִיר. הַקְּבֵרְנִיט נִסָּה לְהִנְיֵא אֶת רַבִּי אַבְרָהָם מִלְעֲלוֹת אֶל הַחוּף. הוּא הִסְבִּיר לוֹ אֶת חֲמַרְת הַמִּצָּב, וְאָמַר לוֹ שְׂאִינוּ מוֹכֵן לְסַכּוֹ אֶת חַיֵּי הַנוֹסְעִים. אוּלָם כְּשֶׁרָאָה כִּי רַבִּי אַבְרָהָם מִתְעַקֵּשׁ וְדוֹרֵשׁ בְּתַקְפָּה אֶת זְכוּתוֹ לְהִגִּיעַ לְעִיר, שְׁלֹשִׁים הוּא קָנָה אֶת כְּרִטִּים הַנְּסִיעָה, הַחֲלִיט הַקְּבֵרְנִיט לְהִסְכִּים לְבַקְשָׁתוֹ שֶׁל הַנוֹסֵעַ הַעֲקֹשׁוֹן. הוּא הַבְּחִין שְׂאִין לוֹ עֶסֶק עִם אָדָם רְגִיל וְהֶאֱמִין לְרַבִּי אַבְרָהָם שֶׁאָמַר לוֹ שְׂאִינוּ פּוֹחַד כָּלֵל. הַמֶּלְחִים הוֹרִידוּ אוֹתוֹ בְּסִירָה שֶׁהִתְקַרְבָּה אֶל הַחוּף וְרַבִּי אַבְרָהָם יָצָא מִתּוֹכָהּ אֶל הַחוּף לְבַדּוֹ. הַסִּירָה חֲזָרָה בְּמַהֲרִית אֶל הָאֲנִיָּה שֶׁהִרִימָה עֵגוֹן וְהִסְתַּלְקָה. בְּרַגַע שֶׁעָלָה רַבִּי אַבְרָהָם אֶל הַחוּף נִגְשׂוּ אֵלָיו שְׁנֵי חִילִים חֲמוּשִׁים וְאָמְרוּ לוֹ לְהַמְלִיט עַל נַפְשׁוֹ, אִם חַיִּיו יִקְרִים לוֹ. אוּלָם רַבִּי אַבְרָהָם לֹא נִבְהַל מִדְּבַרֵי הַחִילִים וְשָׂאֵל אוֹתָם בְּנַחַת לְפֶשֶׁר הַמְהוּמָה. הַתְּשׁוּבָה שֶׁקָּבַל הִיְתָה אִימָה: שְׁנֵי אֲרִיִּים פְּרָאִיִּים בְּרַחוּ מִגּוֹן הַחַיּוֹת הַפְּרָטִי שֶׁל הַשׁוּלְטָן וְהֵם מִסְתוּבְּבִים בְּעִיר

אַחַז אֶת הָאֲרִיֹּת בְּאֲזַנִּיהֶם

וְהַפְּלִיתִי בַיּוֹם הַהוּא אֶת אֶרֶץ גִּשׁוֹן אֲשֶׁר עָמַד עָלֶיהָ לְבִלְתִּי הָיִית שֵׁם עָרֵב לְמַעַן תִּדַּע כִּי אֲנִי ה' בְּקֶרֶב הָאֶרֶץ (ח).

לְפָנַי שָׁנִים רַבּוֹת חַי בְּעִיר הַקֶּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם רַב גְּדוֹל וְצַדִּיק, וְשֵׁמוֹ: הַגָּאוֹן רַבִּי אַבְרָהָם גְּאֵלְאֲנָטִי זצ"ל. בְּיָמָיו הִתְקַיְמָה בִּירוּשָׁלַיִם יְשִׁיבָה גְּדוֹלָה וְכוֹלֵל אַבְרָכִים שְׁלֵמָדוֹ בְּהֵם תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים צְעִירִים רַבִּים. מִפְּעַם לְפַעַם נִהְגוּ רְאשֵׁי הַיְּשִׁיבוֹת לְשַׁלַּח שְׁלִיחִים אֶל הָאֲרָצוֹת הַקְּרוֹבוֹת וְהַרְחוֹקוֹת, כְּדִי שְׁיֵאֲסֹפוּ כֶּסֶף לְהַחֲזִיקָה הַיְּשִׁיבָה וְלְתַמְכָּהּ בְּאַבְרָכִים שֶׁתּוֹרְתָם אֲמֵנוֹתָם וּלְפָרְנִס אֶת מִשְׁפַּחוֹתֵיהֶם. שָׁנָה אַחַת הִכְתָּה בְּצַרְת קֶשֶׁה אֶת הָאֶרֶץ. כְּתוּצָאָה מִהַבְּצַרְת, נוֹצַר מַחֲסוֹר גְּדוֹל בְּמִצְרָכֵי מְזוֹן וּמַחֲרִירָהֶם הִרְקִיעוּ שְׁחָקִים. יְהוּדִים רַבִּים, שְׁבִימִים כְּתַקוּנָם נִהְגוּ לְתַמְךָ בִּישִׁיבָה בְּיַד נְדִיבָה, יָרְדוּ מִנִּכְסֵיהֶם וְלֹא הָיָה בִּיכְלָתָם לְתַת לִישִׁיבָה אֶת הַסִּיעָה הַנְּחוּץ. נִשְׁקַפָּה סַכְנָה גְּדוֹלָה מִשׁוּם שֶׁתְּלַמִּידֵי הַחֲכָמִים וּמִשְׁפַּחוֹתֵיהֶם עָלוּלִים לְהָיִית נְתוּנִים לְחַרְפַּת רָעַב. וְלֹא זֹו בְּלַבַּד, אֵלֶּא שֶׁסַכְנַת הָרָעַב אִימָה עַל כָּל יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַיִם. אִי לְכָה, הַתְּאֲסָפוּ רַבְּנֵי הַקְּהֵלָה וּמְנַהֲיָהֶּה וְהַחֲלִיטוּ לְשַׁלַּח שְׂדִיר (-שְׁלוּחֵי דְרַבָּנָן) לְחוּץ לְאֶרֶץ, בְּכַדִּי שְׁיִסְבִּירוּ לָהֶם עַל הַסַכְנָה הַמְּרַחֶפֶת עַל עִיר הַקֶּדֶשׁ וַיַּעוֹרְרוּ אוֹתָם לְמַבְצַע הַצָּלָה. בְּאֲסַפָּה הַפִּילוּ גּוֹרֵל וְהַגּוֹרֵל נָפַל עַל רַבִּי אַבְרָהָם גְּאֵלְאֲנָטִי. קֶשֶׁה הָיָה הַדָּבָר לְצַדִּיק, שֶׁכָּל יָמָיו יָשַׁב בְּאֶהְלָה שֶׁל תּוֹרָה, לְעוֹב אֶת עִירוֹ עִם מִקְל נְדוּדִים בְּיַד, לְעַבֵּר מְרַחֲקִים, וְלַעֲסֵק בְּמִלְאכַת אֲסוּף הַכְּסָפִים. אוּלָם הוּא קִבֵּל אֶת הַשְּׁלִיחוֹת בְּרָצוֹן, כִּי הָרִי מְדַבֵּר בְּהַצֵּלַת נַפְשׁוֹת. הוּא נָטַל אֶת הַטְּלִית וְהַתְּפִלִּין שֶׁלוֹ וְכֵן מַעֲט צִידָה לְדַרְךָ וַיָּרַד לְעִיר יְפוֹ, כְּדִי לְהַפְּלִיג בְּסַפִּינָה, שֶׁהִיְתָה בְּדַרְכָּה לְעִיר קוֹשְׁטָא.

כְּאֲשֶׁר הִגִּיעָה הַסְּפִינָה לְחוּפֵי קוֹשְׁטָא,

אבל מאין היה לה אִמֵץ, לטפל באריות הפרא, שהבהילו את כל תושבי העיר, ואולי הנה מכשף? השיב רבי אברהם: נכבדי השולטן, הלא עיניך רואות כי אני אדם זקן וחלוש וגבורת הגוף רחוקה ממני כרחוק מזרח ממערב. ובאשר לכשוף, חס ושלום. ליהודי אסור להתעסק בכשוף בכל צורה שהיא. אלא מה? חכמינו זכרונם לברכה אמרו: איזה הוא גבור? הכובש את יצרו ואני כל ימי השתדלתי לכבש את יצרי. אינני פוחד מאיש, רק מה' לבדו. והבורא יתברך, כאשר ברא את החיות, הוא הכניס בלבן פחד טבעי מפני האדם. אולם מדבר רק כאשר האדם מתנהג כמו שצריך. אולם אם האדם מתנהג כבהמה או חיה, אזי הוא מאבד את 'צלם אלקים' שבו. וכל בהמה או חיה רואה אותו לא אחרת מאשר בהמה או חיה פדגמתי. במקרים כאלה קורה, שבמקום שהחיה תפחד מהאדם, פוחד האדם ממנה. דבריו אלה של רבי אברהם עשו רשם עמק על השולטן ושריו. הוא ראה שלפניו אדם קדוש מאין כמוהו, נשברכת ה' מלואו אותו בכל מעשיו. מיד צוה השולטן על ממנה אוצרות המלוכה לתת לרבי אברהם סכום כסף גדול, כדי שלא יצטרך להסתובב ולקבץ נדבות בשביל עניי עירו. לאחר מכן הזמין בשבילו השולטן מקום מכבד באחת הספינות היוצאות לארץ ישראל, ורבי אברהם יצא בדרכו חזרה לירושלים, כשהוא מלוא על ידי השולטן ופמליתו, שלא הפסיקו להודות לו על מעשי הגבורה שלו בהצלת העיר.

(מתוך הספר ספיר ויהלם להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

ומטילים אימה על כל התושבים. גם אתה, זקן, מוטב שתתפס לך במהירות מחסה על אחד הגגות. ברגע בו סימו החילים לדבר, נראה לפתע בפנת הרחוב אחד האריות. החילים, שהיו חמושים מכף רגל ועד ראש, נעלמו כאלו בלעה אותם האדמה.

רבי אברהם גאלאנטי נשאר עומד במקומו בלי לנוע. האריה התקרב אליו, אולם במקום להתנפל עליו ולטרפו, התישב לרגליו כמו פלב ממשמע וציטן. רבי אברהם תפס באזנו והחל להובילו לגן החיות של השולטן. בדרך פגש גם את האריה השני, שנסה להתפרץ לבית שהיה סגור על מנעול ובריח ודיריו המבהלים עמדו על הגג בפחד וחרדה מהצפוי להם. רבי אברהם תפס גם לאריה זה באזנו ועטה הוא הוביל את שניהם, לנגד עיניהם המשתאות של התושבים, שהציצו עליו מפתחי הבתים. גם השולטן וחלק ממקרביו עמדו על גג הארמון וצפו במתרחש. הם פשוט לא האמינו למראה עיניהם, כיצד יהודי זקן מוביל שני אריות באזניהם, כאלו היו אלה כבשות תמימות. השולטן עשה סימנים לרבי אברהם והראה לו לאן להוביל את האריות. רבי אברהם הכניס אותם לפלוגים שלהם וסגר אחריהם את מנעולי הברזל. לאחר מכן קרא השולטן לזקן המפלא, הושיבו לידו ובקש ממנו לספר כיצד הצליח להשתלט על האריות. כאשר נכנס רבי אברהם לאולם קבלת הפנים המלכותי, קמו כל השרים וחלקו לו כבוד. השולטן שאלו מי הוא, מאין בא ומה מעשיו. רבי אברהם ספר לשולטן כי נשלח מירושלים עיר הקדש לאסוף כסף כדי להקל על הרעב שפגע קשות בתלמידי החכמים שבעיר. שאל השולטן:

שו"ת קור

חידון אִשָּׁנוֹת - נושא פרסים באיזה מכה מזכר שעורה?

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81 או למייל: magdenot@gmail.com נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת וירא:

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":
פרשת וירא:
ה' אלבנציון ברכה מבני ברק.

ש. מי הם שני האנשים שעורכים משתה בפרשתנו?
ת. לוט עורך משתה למלאכים (בראשית יט ג), ואברהם עורך משתה עם גמילתו של יצחק (כא ח).

